

Nr 509.

Av herrar **Hedlund** i Rådomb och **Jonsson** i Skedsbygd, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 237, angående prisutjämningsavgifter m. m.*

I Kungl. Maj:ts prop. nr 237 till årets riksdag hemställas om fortsatt be- myndigande för Kungl. Maj:t att meddela föreskrifter om uttagande av pris- utjämningsavgift. Tillika begäres godkännande av förslag om dispositionen av avgifterna. Som motiv för avgifternas uttagande framhålls, att spän- ningen mellan den internationella prisnivån och hemmamarknadspriserna i Sverige påkallar, att avgifterna utgå för att möjliggöra en stabilisering av priserna inom landet.

Beträffande användningen av prisutjämningsmedlen föreslås, att av hittills influtna belopp 11 miljoner kronor disponeras för forskningsändamål och 5 miljoner kronor för sociala ändamål. Återstoden av avgifterna för inne- varande budgetår samt vad som uttages under stundande budgetår bör, säges det, fonderas och disponeras i enlighet med en mera utformad plan, som är avsedd att senare underställas riksdagen; dock bör hinder ej föreligga för Kungl. Maj:t att redan innan detta skett använda en del av medlen för ut- betalning av prisutjämningsbidrag å trävaror, därest detta skulle visa sig påkallat för att undvika en eljest ofrånkomlig höjning av priserna å sågade trävaror.

Vid avgörandet av frågan om dispositionen av dessa medel är det av sär- skild vikt att understryka, att genom avgifternas uttagande skogsnäringens folk undandrages en del av de intäkter, som världsmarknaden ger. Det är så mycket mer angeläget att betona detta som åtskilliga andra näringsgrenar såväl under som efter kriget haft och alltjämt få mycket goda exportpriser, utan att detta föranlett något indragande till staten av delar av köpeskil- lingen. Det är tydligt, att man i propositionen velat bryta udden av detta på- stående om skogsnäringens brandskattande genom att framhålla, att medlen böra disponeras med beaktande av deras ursprung och särskilda karaktär. Vad som hittills framkommit beträffande planerna på medlens utnyttjande kan emellertid icke sägas i verkligheten jäva nyss nämnda påstående. För att man överhuvud taget skall kunna göra gällande att en viss medelsanvänd- ning i detta sammanhang är mera rättfärdig än en direkt inbetalning till statskassan, synes det fordras att de kategorier, som normalt, d. v. s. om av- gifterna ej uttagas, skulle bli delaktiga av intäkterna vid försäljningen, åt- minstone i stort sett och i ungefär en proportion som motsvarar vad som eljest blivit fallet, också verkligen komma i åtnjutande av medlen. Hur för-

håller det sig i det avseendet med t. ex. anslaget till forskningen? Att forskningen är en för skogsbruket och landet mycket betydelsefull uppgift är ställt utom all debatt. Men kan man med fog göra gällande att vad som av prisutjämningsmedlen läggs ned på forskningen, kommer samma personer till godo, som skulle ha erhållit en förbättrad inkomst om prisutjämningsavgifter ej tagits ut? Knappast. Först en annan generation torde i större utsträckning få njuta frukterna av den forskning, som är avsedd att bedrivas inom de närmaste åren. Forskningen liksom flertalet andra ändamål, som nämnts i detta sammanhang, är av den beskaffenhet, att den bör bestridas av statsmedel. Genom att använda kollektivbegreppet skogsbruket har man låtit ordet få makt över tanken på ett sådant sätt, att det ytligt betraktat framstår som om pengarna skola användas till ändamål, som äro någorlunda jämförbara med att exportnäringen fått uppbära pengarna till gagn för de olika kategorier människor, som få sina intäkter från skogsnäringen.

Ett av de i propositionen föreslagna sätten för medlens användning, nämligen en clearing mellan export- och hemmamarknaden, synes trots allt vara mest jämförbart med vad som skulle ha gällt om avgifterna ej utgått. Exportavgiften kan sättas väsentligt lägre om medlen användas på detta sätt, samtidigt som produktionen främjas om de olika kategorier som ha sin intäkt i skogsnäringen på detta sätt få intäkten ökad. Det synes därför värt att undersöka, huruvida icke prisutjämningsmedlen helt eller åtminstone till större delen skulle kunna användas för en dylik utjämning. Visserligen föreligga tekniska svårigheter för en sådan användning, men de synas likväl icke större än att de böra kunna övervinnas.

Under hänvisning till ovanstående anhålles,

att riksdagen måtte hemställa hos Kungl. Maj:t att det tages under övervägande, huruvida influtna prisutjämningsmedel kunna helt användas till en utjämning av priserna å hemmamarknaden och exportmarknaden och dessa medel sålunda återbäras till de kategorier, som normalt äro delaktiga av skogsnäringens intäkter.

Stockholm den 3 maj 1946.

G. Hedlund.

Arvid Jonsson,

Skedsbygd.